

België-Belgique
PB/PP
1050 Brussel 5
BC 9700

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Kerkmozaïek

Nr. 12 | december 2004 |

26^{ste} jaargang

verschijnt niet in augustus

P 408.654

Dossier :
De Nieuwe Bijbelvertaling

**Uittredend voorzitter aan
het woord : "Onze opdracht
vandaag in de samenleving"**
ds. Daniel VANESCOTE

**Wat krijgt Hij mee ?
Bij het adventproject 2004**
ds. Saskia KETELAAR



Colofon



Verantwoordelijke uitgever

Ds. Daniël Vanescote

Redactieteam

Eefje van der Linden
Judith van Vooren
Bea Smetryns-Baetens
Dick Wursten
Ernst Veen

Redactieadres:

Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-511 28 90
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Web-site Internet:

<http://www.protestanet.be/VPKB>

Prijzen INFO

Individueel abonnement: Euro 10.50

Groepsabonnement: Euro 8.70
(vanaf minimum 5 exemplaren
naar éénzelfde adres)

Steunabonnement: Euro 12.00

Storten kan op rekeningnummer
068-0715800-64 van de Verenigde
Protestantse Kerk in België,
Marsveldstraat 5, 1050 Brussel.

De redactie behoudt zich het recht
voor om bepaalde artikels niet te
publiceren, indien nodig in te kor-
ten en/of redactioneel te bewer-
ken. Zij is niet verantwoordelijk
voor de inhoud van de artikels en
slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en bladen die niet
tot de VPKB behoren en artikels
uit het maandblad INFO geheel of
gedeeltelijk wensen over te ne-
men of te verwerken, dienen dit
schriftelijk aan te vragen.

Sluitingsdatum volgende INFO :
08 december 2004.

Uit de redactie geklapt...



Alleen de engel is perfect allestalig
en weet met nauwgezette precisie
duidelijk te maken welke boodschap
hij voor mensen heeft. In de
adventstijd zullen we weer veel van
hem horen !

Knap toch, dat werk van de engel,
en zo zonder woordenboek ! Ik be-
weeg me met een zeker gemak in
verschillende taalvelden, Nederlands
en Frans onder andere, maar ik heb
toch steeds weer moeite de dingen
die ik in het Frans denk en voel, in
het Nederlands uit te drukken en
andersom. Ik heb zelfs de indruk dat
ik anders denk en voel in het Neder-
lands dan in het Frans. Steeds weer
is er dan ook dat frustrerende gevoel
van 'bij benadering'... Zou dat nu
ook zo liggen voor het vertalen van
de Bijbel ? Vast wel, denk ik dan,
het kan niet anders want wij zijn
mensen en geen engelen ! In deze
Kerkmozaïek vindt u een heel dossier
over deze kwestie. Want wij vinden
het belangrijk genoeg om de taal
van de engelen, al was het maar 'bij
benadering' te verstaan en te verta-
len voor mensen van vandaag.

In onze eigen mensentaal vindt u
verder al datgene wat wij binnen
onze VPKB willen doorvertellen aan
elkaar. Het is dan wel geen verhaal
in de taal van engelen, het verhaal
van onze kerk is er niet minder
boeiend door ! In de pagina's die
voor u liggen leest u er weer een
hoofdstukje uit !

Wij wijzen u graag op de woorden
van ds. D. Vanescote die hij tot ons
allen richt als scheidend synode-
voorzitter en wij van de redactie
maken van de gelegenheid gebruik
Daniel Vanescote hartelijk te danken
voor de vele goede jaren dat we hem
kennen als synodevoorzitter en wen-
sen hem Gods zegen in de jaren dat
hij nu weer als 'gewone' dominee in
de VPKB werkzaam zal zijn.

ds. Judith VAN VOOREN

Inhoud

blz.		blz.	
02	Colofon - Uit de redactie geklapt - Inhoud	09	Wat krijgt Hij mee ? Bij het Adventsproject 2004.
03	Schriftwerk : "Rebels"	10	Nieuws uit de Faculteit -
04	Onze opdracht vandaag in de samenleving - De Nieuwe Bijbelvertaling	12	Mist de kerk een nieuwe kans ? Aankondigingen
06	Protestantse Solidariteit Nieuws uit de synodale raad	16	Advertentie KMS Protestantse Omroep
07	Hasselt stelt zich voor		
08	OVV-coördinator stelt zich voor		

Rebels



Het evangelie van Lucas vertelt ons veel over de geboorte van Jezus. We maken kennis met allerlei mensen. Zo gaan we inzien, dat het Woord vlees wordt (zoals Johannes bondig formuleert). Dat wil zeggen : midden onder de mensen.

Welke mensen ? Het zijn vooral diegenen, die een radicale, onverwachte wending - als een ingrijpen van God - kunnen volbrengen. Noem het een "salto mortale" om het leven te vinden van de komende eeuw.

Een voorbeeld. "Baas is eigen buik" was een rebelse kreet in de jaren 1960. Ze heeft een revolutie in het denken op straat gebracht. Deze : waarom precies zou alleen de man de tijd bepalen dat een kind het leven gaat zien ? Is die beslissing niet in veiliger handen bij de moeder, die het toch moet dragen ? Deelt zij niet negen maanden lang lijf en leven met hun boreling ?

Baas is eigen buik lijkt mij wel niet een titel voor het kerstverhaal. Toch gebeurt ook hier weinig minder dan een provocatie. De opdracht die Maria gaat nakomen, is bepaald ongehoord en revolutionair in haar tijd. En nog steeds blijfs zoïets niet onbesproken. Dit meisje gaat immers ongehuwd nu moeder worden. Je moet maar durven zo ja te zeggen.

Al met al : bescheiden, gedwee en passief kun je daar niet bij blijven. Dit is, integendeel, een voorbeeld van geloofsvertrouwen en durf. Zij wordt onverhoeds in het diepe gegooid zou ik zeggen. Haastig gaat zij daarom Elisabeth bezoeken. Kennelijk wil zij geen tijd verliezen. Dit pril én precair geheim zal zij het best met haar kunnen delen.

Gaat zij misschien ook met haastige spoed omdat anders haar boodschap geen geloof gaat vinden ? Niet op het getuigenis van één toch ? En zeker niet één vrouw ?

Bij de aanstaande moeder van Johannes wacht haar - o wonder ! - de zegen van de Heilige Geest. Zij vindt steun en overvloed van gelijk voor haar onderneming. De ontmoeting van deze twee, beiden in gezegende omstandigheden, bevestigt Gods genade.

Meer ontmoetingen zullen nog volgen en nog meer geheimen gaan onthuld en in het hart bewaard moeten worden. In Gods genade groeit daarbij het geloof gestaag. Wij zien in Maria het toonbeeld van oprecht geloof.

Maar dit geloof gaat, net als het onze, niet over rozen (of o, zo schone witte lelies als u wilt). Het brengt haar in het actieve openbare leven van schandaal en sensatie, van verwijten en kwetsuren, kortom : gevaar.

Zo jong als zij is, gaat zij deze uitdaging aan en groeit daarin. Ook dat is een schoon voorbeeld voor ieder, hetzij vrouw of man, jong of oud.

Vergeet intussen niet, waar deze roze ontloken is. Haar bijzondere levensweg koos zij op aanwijzing van Gods boodschapper Gabriël. En zij neemt haar besluit in maagdelijkheid. Dat wil dus zeggen : niet geprest of verleid of in opdracht van buitenaf, niet door verloofde, vader of vriend.

Zij handelt in geloof. En dat is de uiterste, wezenlijkste, zalige vrijheid.

*ds. Willem B. DOUWES,
Denderleeuw.*



Kerstgedicht

**Wit en stil en puur en teder
als een bloesem in de winter
de geboorte van een kind,
dat het beste in ons los maakt,
klein en kwetsbaar
weerloos als het is.
Als appelbloesem in de winter
bloeit de vrede.**

Marijke de Bruijne
(uit: Vierend dichterbij)

Onze opdracht vandaag in de samenleving



Als Synodevoorzitter heb ik het grote geluk gekend, dat ik de Kerk heb kunnen ontdekken in haar diverse contexten, waardoor de horizon niet beperkt blijft tot één bepaalde gemeente of zelfs één nationale Kerk. Deelname aan internationale conferenties opent vensters en wordt een bron van inspiratie voor de dienst van een predikant. Men is er zich niet altijd van bewust hoe belangrijk het kan zijn voor gemeentelieden en predikanten van een minderheidskerk dat ze regelmatige contacten hebben met grotere Kerken of met Kerken van een andere cultuur. Om deze reden heb ik met veel interesse deelgenomen aan grote of kleinere internationale conferenties maar heb ik ook graag plaats geruimd zodat ook andere VPKB-leden deze rijke ervaring zouden kunnen meemaken.

In feite is de Wereldkerk ook in België aanwezig. De toevloed van allochtonen die asiel zoeken, die zich in ons land vestigen en die vaak een kerk zoeken... of stichten, maakt deze ervaring voor een ieder van ons in zekere mate mogelijk. Daarnaast heeft de VPKB een partnerschap gesloten met een aantal denominaties en ook via deze contacten begint onze ontdekkingsreis van de Wereldkerk.

Vandaag realiseren wij ons dat het leven in een multiculturele omgeving, een gegeven is geworden en een belangrijk gegeven zal zijn voor onze toekomst. Wij worden er niet

voldoende op attent gemaakt, dat Europa migranten nodig heeft. Ik blijf nog steeds onder de indruk van een prognose van de V.N. waarin gesteld wordt dat *"rond 2025 Europa 159 miljoen migranten nodig zal hebben om de economie draaiende en de sociale zekerheid betaalbaar te houden..."* (cit. uit Verloren Zekerheid, blz. 63, Uitg. Lannoo en Koning Boudewijnstichting). Uiteraard hangt het ervan af of hun integratie lukt; als deze mislukt, zou het een ramp zijn.

De Kerk kan bij uitstek de plaats zijn waar multicultureel samenleven tot uitdrukking komt. Daarom ligt hier een belangrijke rol, zelfs een verantwoordelijkheid voor de Kerken vandaag. Eén van de redenen die aangegeven worden om de financiering van de Kerk te rechtvaardigen, is hun sociale rol. Ik hoop dat de positieve rol van de VPKB op dat vlak erkend wordt door de samenleving. Ook op plaatselijk vlak is dat een weg om de Wereldkerk te ontdekken en tevens een kans om nieuw leven in oudere, vergrijzende gemeenten te blazen.

De Kerk is geroepen om het zout der aarde te zijn. Soms vrees ik echter dat onze VPKB te gelijkvormig wordt aan de evolutie in de samenleving. Indien het verschil tussen de algemene ideeën van de samenleving en het gedachtengoed van de Kerk niet langer zichtbaar is, heeft de Kerk geen reden meer van bestaan. Wij moeten ons steeds opnieuw afvragen : wat is de rol van de Kerk in de samenleving? Wat is onze rol, onze opdracht als zout van de aarde, als licht van de wereld? Deze vragen verwijzen ons onophoudelijk naar het getuigenis van de Kerk.

Een van de eerste antwoorden kan zijn: het streven naar een goede en warme sfeer in de gemeente. Er zijn teveel kleine - of soms grote - conflicten in de gemeenten, die niet ten goede van

de Kerk werken. Veel mensen vandaag hebben een plaats nodig waar broederlijkheid, zusterlijkheid en solidariteit niet alleen woorden in de preken zijn maar waar zij dit aan den lijve kunnen zien, ervaren en beleven. Verzoening is een kernwoord van de christelijke boodschap : kan het misschien ook prioritair worden voor het samenleven binnen de gemeenten ? Als we dat doel binnen de gemeente niet kunnen bereiken, is het moeilijk om die boodschap over te brengen naar de buitenwereld.

Ik heb eens op een synodevergadering gezegd (en ik weet dat het overdreven is maar niettemin herhaal ik het hier) : de Kerk is de enige organisatie die bestaat voor diegenen die er geen lid van zijn. M.a.w. de reden van bestaan van de Kerk is haar opdracht buiten haar muren. Ik blijf de hoop koesteren, dat elke gemeente ermee begaan is om aan mensen buiten de gemeente iets aan te bieden dat hen interesseert en hen misschien zal aantrekken. Ik heb soms de indruk dat we programma's opstellen, die alleen bedoeld zijn voor gemeentelieden. Daarom vraag ik aan elke kerkenraad om zich b.v. af te vragen : wat doen wij voor die mensen buiten de kerk ? Wat kunnen wij hen aanbieden ? Hoe kunnen wij hun interesse wekken ? Hoe laten we hen weten wat ons aanbod is?

Jarenlang hebben wij zendelingen naar andere continenten gestuurd. Het wordt echter hoog tijd dat elke gemeente beseft, dat zij hier in België een missie heeft, dat zij daarom een missionaire visie moet uitstippelen die beantwoordt aan respectievelijk haar mogelijkheden en haar maatschappelijke context. België is een missieland geworden en daarom moet in de eerste plaats hier aan de oproep van de Heer van de Kerk beantwoord worden.

ds. Daniel VANESCOTE,
Aftredend Synodevoorzitter.

De Nieuwe Bijbelvertaling



De Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) die in oktober is gepresenteerd, heeft al heel wat pennen in beweging gebracht. In de middenkatern worden enkele voors en tegens op een rijtje gezet. In deze 'boekbespreking' richten we ons dan ook op andere aspecten van deze Bijbelvertaling.

1. interconfessioneel

De NBV noemt zich de 'eerste interconfessionele vertaling' voor het Nederlandse taalgebied. Interconfessioneel klinkt enger, maar is wijder dan 'oecumenisch'. Niet alleen 20 kerken hebben zich achter dit vertaalproject geschaard, maar ook is voor de vertaling vanaf het begin naar samenwerking gezocht met de synagoge (voor het 'oude testament', de Tenach). Een aparte editie van de Tenach, waarvan de indeling en de namen overeenstemmen met het Joodse gebruik is hiervan de vrucht. (Jammer genoeg was deze editie bij de presentatie in de kathedraal van Antwerpen nog niet klaar en kon dus nog niet overhandigd worden aan de vertegenwoordiger van het Centraal Israelitisch Consistorie. Memorabel moment tijdens die viering was de bijdrage van rabbijn Malinsky. Na psalm 23 (Adonai Roï) te hebben gezongen/gebeden droeg hij de eerste lezing voor in het Hebreeuws.

2. wereldliteratuur

Voor- en tegenstanders zijn het over één ding eens : het is zonder meer positief dat in de presentatie van de Nieuwe bijbelvertaling de bijbel niet

alleen als kerkelijk geloofsboek wordt gepromoot maar ook als cultuurmonument, onderdeel van de wereldliteratuur. Een promotiefolder zegt het in onvervalste reclamestijl als volgt: *"De Bijbel bevat een boekenkast vol boeken, geschreven door tientallen auteurs in een periode van een paar duizend jaar. Poëzie, reisverhalen, verhalen over liefde, moord, trouw, verraad en hoop. Laat u meeslepen door de verschillende schrijfstijlen en ontdek waarom de Bijbel het bestverkochte boek is."*

3. een vertaling van en voor en door iedereen

De NBV presenteert zich als een boek 'van en voor iedereen'. Dit is niet alleen een reclameslogan of een verkooptruc achteraf... Neen, van meet af aan zijn bij het vertaalproject (dat inclusief communicatie, PR en verwerking van reacties ruim 12 miljoen euro heeft gekost) naast vertalers, exegeten en theologen ook mensen uit de literaire wereld betrokken en zij werden bepaald niet geselecteerd op kerkelijke betrokkenheid of christelijke deugdzzaamheid. Tachtig schrijvers en literaire critici hebben de bijbeltekst meegelezen en becommentarieerd. Van Arnon Grunberg en Rutger Kopland tot C. O. Jellema en Hans Werkman.

4. enkele opvallende uitgavekenmerken

- De 'standaardeditie' (verkrijgbaar met en zonder deuterocanonieke boeken) is zeer verzorgd : de tekst is in *twee-kleurendruk* (tekst die niet in de bijbel zelf staat (b.v. de perikoopopschriften) zijn in het donkerrood gedrukt) en de band is een *kunstwerk* op zich, vervaardigd door *Henk Pietersma*: Hebreeuwse (Genesis 1) en Griekse (Johannes 1) letters tegen een achtergrond van warme kleuren.

- Een *leeswijzer* voorin wijst op de *onvertaalbaarheid* van de Godsnaam en biedt acht alternatieven aan voor

wie liever niet 'HEER' leest.

- De *literaire editie* (uitg. Querido i.s.m. Jongbloed / in België : Lannoo) is een uitgave van de bijbelboeken 'als boek'. Er staan geen versnummers in de tekst (die staan onder aan de blz. wel vermeld) en ook de 'kopjes' zijn verwijderd. Het leest en oogt als een boek (deels poëzie, deels proza). Dit is letterlijk als een eye-opener. Op dit terrein is er ook de deeluitgave van het Hooglied met illustraties van Lika Tov en een uitgave in 3 delen (in cassette) in de 'gouden reeks' van Atheneum & Polak.

- Naast de te verwachten trouw-, huisbijbels, kanselbijbels, zakbijbels is er nog één opvallende uitgave : de *paralelleditie NBV-Statenvertaling*, zowel interessant voor minnaars van dit cultuurmonument uit de 17^{de} eeuw als voor mensen die verstaanbaarheid en grondtekststudie willen combineren.

Tenslotte : voor geïnteresseerden in de invloed van de bijbel op onze cultuur verwijs ik u graag naar de website www.bijbelencultuur.nl, die n.a.v. de NBV door het Bijbelgenootschap samen met de Universiteit van Amsterdam is (en wordt) ontwikkeld. In de bijbelteksten zijn er *hyperlinks* aangebracht die verwijzen naar extra informatie, beeldende kunst en geluidsfragmenten.

ds. Dick WURSTEN,
Antwerpen-Oost.

Jas gevonden

Een hele poos geleden kwamen de penningmeesters van de plaatselijke gemeenten bijeen in het Protestantse Cultureel Centrum te Gent. Iemand heeft toen een antraciete winterjas vergeten. De eigenaar kan zich melden op het synodebureau, waar de jas voor het ogenblik hangt.



Protestantse Solidariteit

Uw NGO voor ontwikkelingshulp



*Ik trek het me aan...,
en jij ?
1 december is de
Wereld-AIDS-dag.*

Kerken en kerkelijke organisaties in de hele wereld (waaronder Protestantse Solidariteit) zijn betrokken bij een gezamenlijke campagne van strijd tegen AIDS via de Oecumenische Alliantie « Gezamenlijk handelen ».

Sluit u aan bij allen die deelnemen aan deze campagne van de Oecumenische Alliantie in de hele wereld om bij te dragen tot :

- **de waardigheid en de rechten** van de mensen die leven met HIV/Aids en een houding van medeleven en solidariteit, met verwerping van alle vormen van stigmatisering en discriminatie ;
- **de activiteiten ter voorkoming van HIV/Aids**, die de oorzaken van en de kwetsbaarheid voor deze ziekte aanpakken ;
- **het beschikbaar maken van middelen** ter voorkoming van HIV/Aids en de behandeling van mensen die door deze ziekte zijn aangetast ;
- **een betere toegang** tot de behandeling van mensen, die aan deze ziekte lijden.

Voor meer informatie neem contact op met de website www.protestantse.solidariteit@vpkb.be (tel. : 02 510 61 80) en de website van de Alliantie : www.e-alliance.ch

Nieuws uit de Synodale Raad

Bevestigingen

- Op zondag 5 december a.s. om 14.00u. wordt er een bevestigingsdienst georganiseerd voor ds. J. CIERPKA in de *Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Brüssel*.
- Op 9 januari a.s. wordt ds. Steven FUITE bevestigd in zijn nieuwe gemeente SOW-Brussel (Nieuwe Graanmarkt).
- Eveneens op 9 januari 2005 wordt ds. Henk VAN ANDEL uit de Gereformeerde Kerk in Nederland om 15.00u. bevestigd in de gemeente Ieper.

Inzegening

Op zondag 12 december 2005 om 15.00u. zal mevr. Laurence FLACHON uit de *Eglise Protestante de Genève* tot het predikambt ingezegend worden en als predikant van de gemeente *Bruxelles-Musée* bevestigd worden.

Afscheid

Op zondag 9 januari 2005 om 10.30u. neemt ds. Jean-Claude THIENPONT tijdens de kerkdienst afscheid van zijn gemeente te Charleroi.

Vicaris

Bernard DERNONCOURT heeft met succes de volledige studies theologie afgerond aan de Universitaire Faculteit voor Protestantse Godegeleerdheid terwijl hij in de gemeente Jemappes aan de slag was als kerkelijk werker. De volgende stap is het vicariaat, waarmee hij per 1 januari 2005 begint.

Afscheids- en bevestigingsdienst

Eerder meldde de synodale raad u dat de dienst, waarin ds. Daniel VANESCOTE afscheid neemt als synodevoorzitter en waarin dr. Guy LIAGRE bevestigd wordt in dit ambt, zal plaatsvinden op zondag 16 januari 2005 in de gemeente *Bruxelles-Musée*. Onlangs viel ook de beslissing over het tijdstip van deze bijzondere dienst nl. 15.00u.

Decreet Vlaamse Gemeenschap

Voor het nieuwe *Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten*, dat begin mei 2004 door het Vlaams Parlement goedgekeurd werd, zijn er nog geen toepassingsbesluiten. Deze worden verwacht tegen maart/april 2005. Dit betekent dat het nieuwe decreet tot dan niet kan uitgevoerd worden.

Advent en Kerst



De synodale raad, het synodebureau en de redactieraad van Kerkmozaïek wensen u een gezegende Adventstijd en een Kerst vol hoop toe.

Bij deze wijzen wij u erop dat het synodebureau zoals elk jaar gesloten is van 25 december 2004 tot en met 1 januari 2005.

Hasselt stelt zich voor



Jeugddienst in Hasselt, voorbereid door de jongeren van de catechese met materiaal van Op Vrije Voeten

Onder het motto "Zo horen ze het eens van een ander" heeft onze dominee mij aangezet om een voorstelling te geven van 'onze' kerk. Immers, zoals het plaatje het perspectief van de fotograaf weergeeft, zo zal de kijk en de beleving van mijzelf als gemeentelid in dit beeld verweven zitten.

Nu al een elftal jaren maak ik haar mee, de VPKB van Hasselt. Dat 'mee-maken' is zowel passief-receptief in de zin van 'ondervinden, er deel van uitmaken' als actief in de zin van 'inzet, steentjes bijdragen in de opbouw'. Voor beide invalshoeken biedt deze kerk meerdere mogelijkheden en wisselende posities: deelnemers worden medewerkers en vice-versa.

Toen ik in 1993 met de protestantse kerk in Hasselt kennismakte, vergeleek ik vooral de kerkvorm. Komend vanuit een Vlaams-katholieke achtergrond met de dorpskerk temidden van de 'parochianen', belandde ik hier in een 'gemeente', met gemeentelieden uit alle omstreken van Hasselt in de provincie Limburg en velen van hen van Nederlandse origine. Al is er geen 'zondagsplicht' om de 'mis' bij te wonen, toch bleken deze gelovigen gemotiveerd genoeg om eventueel van ver te komen en trouw de 'dienst' mee te maken. Ik herken de gelijk- en andersaardige elementen in de liturgie. Het mij soms wat oubollig aandoend taalgebruik van het 'Liedboek' belet niet dat er flink

meegezongen wordt. De gezangen wisselen regelmatig het gesproken woord en de voorlezing van de teksten af. Vooral het evenwaardig gebruik van het Oude Testament tegenover het Nieuwe, is voor mij dikwijls een openbaring. Naast nooit gehoorde namen en details uit de Joodse geschiedenis, is het vooral de verrassende manier waarop die oude verhalen springlevend worden in de actualisatie door onze dominee Lianne de Oude, die blijft boeien. Hier word ik gewaar hoe het geworteld staan in een christelijke traditie, ons geloof vandaag kan voeden, levend in een gesecculariseerde wereld.

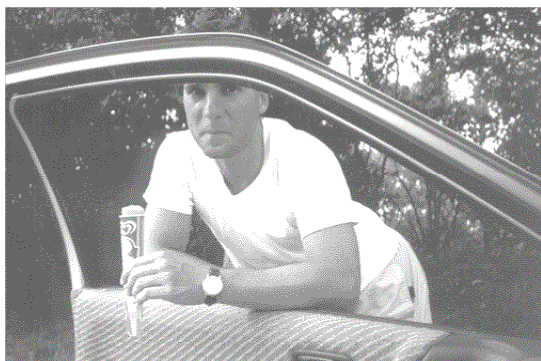
Als vrouw, gehuwd en met een eigen gezin, staat Lianne als 'voorganger' geloofwaardig en inspirerend midden in dit leven tussen haar gemeentelieden. Gelijkwaardigheid en mondigheid van gelovigen, zoals de protestantse kerk die voorstaat, is in Hasselt geen ijdel begrip. Christelijk leven vertaalt zich hier in een sfeer van verwelcoming, delen van elkaars lief en leed, vriendschap en betrokkenheid, aanmoediging tot engagement in en buiten het kerkgebouw. Dit is wellicht het geheim van de spectaculaire groei van onze kerkgemeenschap in de recente jaren. Ze kreeg een multicultureel gezicht in de vreemdelingen, asielzoekers, vluchtelingen, die uit alle hoeken van de wereld ook de weg naar onze kerk vonden, meestal via kennissen. Het (h)erkennen van hun

godsdienst, het warme welkom, de goede raad en daadwerkelijke hulp in hun situatie, maakten dat ze zich hier konden gaan thuis voelen. Ze bleven komen, vreemden werden vrienden en zelfs levenspartners. Ze werden betrokken in allerlei groepen en taken in de kerk: kerkenraad, gastgezin, diaconie en huisbezoek, vrouwengroep, kindernevendienst... en er ontstonden allerlei nieuwe initiatieven en verantwoordelijkheden: een noodfonds, een multicultureel koor, jongerencatechese, gebedsgroep, avondmaalsdienst, kosters-echtpaar, collectenteam, kerkbibliotheek, klusjesdienst, traiteursdienst, poppenspel- en musicalopvoering met de jongeren ter gelegenheid van Kerst, een Russisch kinderfeest 'Djet Marosh' ter gelegenheid van Nieuwjaar... Om Lianne als dominee/duvel doet-t-al van haar spilfiguurfunctie te ontlasten werd een nieuwe structuur in het leven geroepen: de ledenraad. Meteen een mooie toepassing van het vroegchristelijk voorbeeld om alle gaven en talenten in de kerk erkenning te geven. Jong en oud nemen ook actief deel aan activiteiten buiten de kerk of eraan verwant, zoals vormingsdagen en vakantiecampen, leeravonden, diaconale dagen, multicultureel kerkwerk, de multiculturele groepering 'Perspectief' in Hasselt, de oecumenische werkgroep, de interreligieuze dialoog, enzovoorts.

Onze kerk van Hasselt neemt onder het gamma van de Protestantse kerken in België toch wel een heel speciale plaats in, zoals ik al kon vergelijken ondertussen bij deelname aan kerkelijke dagen. Lianne de Oude is gelukkig zich de dominee te kunnen noemen van een 'bruisende gemeente' en ik zeg graag dat ik in de VPKB Hasselt 'een kerk naar mijn hart' vond.

Rachel VAN ACKER

Nieuwe coördinator OVV stelt zich voor : Alex Verheyden



Enkele maanden geleden werd me de kans geboden Pieter van Vliet te vervangen als coördinator van de protestantse jeugddienst Op Vrije Voeten (OVV). Het aanvatten van een nieuwe betrekking mag dan altijd wel gepaard gaan met vallen en opstaan. Met de steun evenwel die ik heb mogen ondervinden van de talrijke vrijwilligers en beroepskrachten binnen OVV, heb ik op enkele maanden reeds aanzienlijke stappen kunnen zetten en met velen kennis kunnen maken. Niettemin besef ik terdege dat ik met velen nog niet in contact heb kunnen treden. Ik neem dan ook deze beschikbare ruimte graag te baat om mezelf voor te stellen aan jullie lezers.

Ik ben opgegroeid in Tessenderlo (Limburg) waar ik tevens mijn eerste engagementen in de parochie heb kunnen opnemen als vormselcatechist. De intensieve en stimulerende werking aldaar verdiepte mijn belangstelling voor het geloof.

Hierdoor was het dan ook een logische stap om de studie godsdienstwetenschappen aan te vatten te Leuven. Het is in deze periode dat mijn belangstelling voor het protestantisme werd gewekt. Na een eerste verkennende scriptie over het failliet van het cultuurprotestantisme, heb ik me toegespitst op de studie van Karl Barth.

Omdat ik naast het geloof ook een bijzondere interesse had voor politiek en maatschappij, heb ik het schrijven van een verhandeling willen benutten om de relatie tussen theologie en politiek bij Karl Barth te bestuderen. Hierbij intrigeerde vooral volgende vraag me : hoe kan men enerzijds zo sterk het 'oneindig kwalitatief onderscheid tussen God en mens' en de beperkte bijdrage van het menselijk vermogen voor het Rijk Gods benadrukken en tegelijk toch ruimte zien voor een politiek-maatschappelijk engagement ? Persoonlijk was deze studie vooral een zoektocht naar de grondslagen van mijn maatschappelijk engagement en de vraag hoe geloof en engagement zich tot elkaar verhouden.

Een vruchtbaar gevolg van deze studie was dat hierdoor tevens mijn belangstelling werd gewekt voor het protestantisme en voor protestantse theologen zoals P. Tillich, W. Pannenberg, W. Herrmann, H. Gollwitzer... De bijbel als fundament, de niet-hiërarchische kerkstructuur, het vrij onderzoek, de prominente rol in het theologisch debat zijn enkele elementen waar ik me zeer sterk mee verwant ben gaan voelen.

Natuurlijk dient studie en bezinning zich ook te veruitwendigen in het dagelijkse leven. Binnen de verschillende instituties van onze samenleving, heb ik het onderwijs telkens

weer kunnen beschouwen als een plaats waarin een individu een aanzienlijke rol van betekenis kan spelen in de toekomst van de samenleving en van haar leden. Als lector aan de Karel de Grote-Hogeschool heb ik enkele jaren de kans gehad om een stukje mee op weg te gaan met jongeren en het levensbeschouwelijk gesprek met hen aan te gaan. Hier heb ik kunnen vaststellen dat, hoewel onze samenleving sterk geseculariseerd is, de religieuze vragen en behoeftes van jongeren er niet minder door geworden zijn.

Ik constateer vandaag een zeker levensbeschouwelijk en religieus deficit in het maatschappelijk debat. Er heerst vaak schroom telkens de plaats van het geloof in het leven aan bod komt. De missie en visie van Op Vrije Voeten betekent voor mij een uiterst zinvol en moedig project om tegen de maatschappelijke stroom in te varen en vanuit de leefwereld van jongeren het geloof ter sprake te brengen. Hoewel Op Vrije Voeten met haar landelijk karakter soms botst op de autonomie van de lokale gemeentes en botst op de karikatuur die men van OVV hier en daar nog maakt, word ik telkens weer in mijn overtuiging gesterkt dat we met een laagdrempelige aanpak jongeren weten aan te spreken op religieus en maatschappelijk vlak.

Meer informatie kan je vinden op
<<http://www.vpkb.be/jeugd>>

Alex VERHEYDEN



Wat krijgt Hij mee ?

Bij het adventsproject 2004

De bijbel is een mannenboek ! Nergens wordt dat duidelijker dan aan het begin van het evangelie volgens Matteüs : *"Abraham verwekte Isaak, Isaak verwekte Jakob, Jakob verwekte... verwekte... verwekte..."* Als een reeks hamerslagen klinkt deze eindeloze lijst van vader op zoon. En toch is dat niet helemaal waar. Af en toe klinkt niet alleen de naam van een vader, maar ook die van een moeder : Tamar, Rachab, Ruth, de vrouw van Uria en Maria. Wat doen die vrouwen daar in die geslachtslijst tussen al die vaders en zonen ?

De komende adventsweken luisteren we in veel kerken naar Mattheüs. Hij heeft geen uitgebreid geboorteverhaal geschreven zoals Lukas, maar hij vertelt de stamboom van Jezus. Door al die namen uit het verleden te noemen, haalt hij de geschiedenis weer naar boven. Herinnert u zich nog hoe Abraham werd weggeroepen uit zijn land en uit zijn familiekring om samen met God op weg te gaan ? Ziet u hem nog wegtrekken, samen met zijn mooie vrouw Sara die maar geen kinderen kon krijgen ? Toen werd 'hij lacht' ofwel Isaak uiteindelijk toch geboren. En deze kreeg twee zonen Jakob en Esau. Na de worsteling met God werd de naam van Jakob veranderd in Israël. Hoort u nog het kermen van de Israëlieten onder de lasten van de farao in Egypte ? Hoort u diezelfde kinderen van Israël ook nog murmureren in de woestijn en terugverlangen naar Egypte ? Dit is het verhaal, de geschiedenis van God met de mensen. Het liep allemaal niet perfect. De problemen waren voor Abram niet opgelost toen hij de stem van God achterna reisde. Vaak werd er door hem en zijn kinderen getwijfeld aan de aanwezigheid van God. Dan dachten ze dat God hen in de steek had gelaten, maar telkens bleek dat Hij er op

één of andere manier toch was. De geschiedenis van God met de mensen is nooit uit. Iedere keer als je denkt, nu weet ik hoe dit verhaal afloopt, dan begint er een nieuw hoofdstuk. God lijkt maar niet mee te worden van die dwaze mensen want de geschiedenis van God met de mensen is een menselijke geschiedenis. Er worden fouten gemaakt, er wordt opgestaan en er wordt gevraagd om gerechtigheid. Er worden keuzes gemaakt, worden zonen geboren, zo gaat de geschiedenis maar door en God blijft er bij. Matteüs weet dat de geboorte van Jezus Christus ook een nieuw begin is. Als Matteüs dan wil vertellen over dat wonderlijke nieuwe mensenkind, dan wil Hij dat niet los zien van de geschiedenis van God en zijn mensen.

Tijdens de vier weken van Advent kijken we vol verwachting uit naar de geboorte van Jezus. Veel kerken maken daarbij gebruik van het project van *'Kind op Zondag'*. Elke zondag kom je dan één van die vier voormoeders van Jezus tegen. Op de projectverbeelding zijn de vier vrouwen uitgebeeld als Matroesjka's. Dit Russische woord betekent 'moeder'. Matroesjka's zijn poppetjes die in elkaar passen. De één komt voort uit de ander, en zo gaat dat maar door. In Rusland worden de poppetjes gezien als een symbool van de eeuwigheid.

De Matroesjka's laten zien dat de vrouwen uit het geslachtsregister van Matteüs elkaar opvolgen. Zij zijn 'voormoeders' van Jezus. Van elk van deze vrouwen krijgt Hij iets mee, een eigenschap gesymboliseerd in een geschenk. Dat geschenk past bij zijn opdracht om kind van God te zijn, Messias, bevrijder.

De geschiedenis van God met de mensen is nog niet voorbij. Elke dag



opnieuw wordt een bladzijde geschreven! In deze weken van Advent lezen we over de (voor)moeders van Jezus maar het gaat niet alleen over hen! De vier vrouwen zullen ons aanspreken en bemoedigen om zelf keuzes te maken.

Leggen wij ons neer bij onrechtvaardigheid ? Of bedenken wij ook plannetjes om het recht te laten zegevieren zoals Tamar dat deed ? Kiezen wij net zoals Rachab voor de God van Israël ? En wat heeft dat dan voor gevolgen ? Zijn wij in staat om Ruth te accepteren ? Accepteren wij buitenlandse vrouwen in onze omgeving ? Geven wij hen het recht dat hen toekomt ? En tenslotte Batseba : de vrouw van Uria. Wat offeren wij op om onze eigen wil door te drijven ? Door de keuzes die wij maken mogen wij het advent laten worden. De geschiedenis van God met de mensen gaat altijd maar verder. Totdat Hij komt !

Gezegende Adventstijd !

ds. Saskia KETELAAR,
Aalst.



Preken 'on line'

Prof. De Lange is zeer behendig in het omgaan met internet. Hij maakt op het volgende attent. Ook over homiletiek, preken en preekvoorbereiding is veel te vinden op internet. U hoeft het woord 'preken' maar in de zoekmachine in te tikken en u vindt vele sites. Dat is meestal de kunst niet. De kunst is tegenwoordig veel meer om net dat op te sporen, dat er wat uitspringt. Neem enkele Duitstalige websites, waar misschien niet zo gauw naar wordt gekeken, maar die voor predikanten en theologisch geïnteresseerden veel mooi en verantwoord materiaal biedt.

Daar is eerst de site van de *Göttinger Predigten Im Internet*: [www.predigten.uni-goettingen.de]. Volgens het leesrooster van de Evangelisch-Lutherse Kerk wordt hier niet alleen elke week een nieuwe preek gepresenteerd, maar kan ook worden gezocht in het archief naar eerdere preken, hetzij naar bijzondere gelegenheid, hetzij naar periodes. Voor theologen worden weer interessante links aangeboden naar andere sites. Mogelijkheden dus voor 'homiletisch surfen'. Overigens worden hier ook preken aangeboden in andere talen, Deens, Portugees, Spaans en Engels om een paar talen te noemen. Een tweede site, die het bezoeken waard is, is die van het *Heidelberger Predigt Forum*: [predigtforum.de]. Ook hier worden voor elke zondag predikanten uitgenodigd om voorwerk te doen voor hun collega's. Op de homepage wordt uitdrukkelijk

naar voren gebracht dat het niet de bedoeling is 'kant en klare' preken aan te leveren maar dat het gaat om open bijdragen van predikanten om aan de hand van concrete bijbelteksten voor specifieke zondagen met elkaar te delen hoe er homiletisch toegang kan worden gevonden tot het Woord. Zo komen preken en preekontwerpen, maar ook liturgische suggesties e.d. aan de orde. Tenslotte nog één site uit het Duitse taalgebied, een site waarop je ook kunt doorklikken naar 'Predigten' en 'Kirchenjahr'. Het is '*Kirche & Theologie im Web*', [www.theology.de]. Ook deze heeft materiaal rond preek en preekvoorbereiding, maar het staat ingekaderd in een heel ruim aanbod van allerlei theologische wetenswaardigheden. Het is zeker een startpagina voor Duitse theologen te noemen. U kunt zich zelfs abonneren op een digitaal theologisch nieuwsbericht.

Erasmushuis

De bachelorstudenten van de UFPG maken op 17 december a.s. van 10.00 tot 12.00u. een excursie naar het *Erasmushuis* in Anderlecht (op een steenworp van metrohalte St.-Guido). Zij zullen tevens het nabij gelegen *Begijnhof* bezoeken. Er wordt voorzien in deskundige leiding en uitleg. Omdat de groep nog enigszins kan worden uitgebreid, worden belangstellenden uitgenodigd zich aan te sluiten. Kosten : Euro 8,75. Inlichtingen : Prof. J. Wiersma (tel. 02-527.47.23)

Bonhoeffer

In het *Nederlands Theologisch Tijdschrift* (NTT) van oktober 2004 staat een artikel van Jurjen Wiersma. De titel is *Dietrich Bonhoeffer, zijn werk en zijn wereld. Een overzicht*. Het overzicht heeft, om precies te zijn, betrekking op de 17 boeken van de *Dietrich Bonhoeffer Werke* (DBW), Bonhoeffers verzamelde werk, dat onlangs kon worden afgerond. De

auteur betoogt dat *vita christiana* (christelijk leven) het saillante punt in Bonhoeffers biografie en theologie is. NTT is aanwezig in de bib van de UFPG en wordt uitgegeven door Boekencentrum in Den Haag. Losse nummers kosten Euro 14,70 incl. porto

Kerst 'online' –

tip voor december



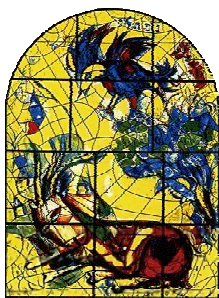
Het is zeker de moeite waard om de volgende site eens aan te klikken: [www.kerstkind.nl]. De site is te gebruiken bij de voorbereiding van een kerstfeest in de kerk, maar ook voor thuis zijn er uitgewerkte mogelijkheden te vinden: bijbelse verhalen, vertel mogelijkheden voor verschillende leeftijdsgroepen, informatie over kerstgebruiken, kerstgedichten, een kerstreis een kleurplaat, enz.

Contact

De eigen website is te vinden op <http://protestafac.ac.be>.
Het emailadres is info@protestafac.ac.be.

UNIVERSITAIRE FACULTEIT voor
PROTESTANTSE GODGELEERDHEID
Secretariaat: mevrouw Anne Joué
Bollandistenstraat 40
B-1040 BRUSSEL
(bij metrohalte Merode,
Montgomery of Thieffry + 5 min.
te voet)
Tel.: 02-735.67.46
Fax.: 02-735.47.31
e-mail ufpg@vpkb.be

Glas in lood



Naftali is een losgelaten hinde; hij laat schone woorden horen.
(Chagall window : Hadassah Hopistal Jerusalem)

Mist de kerk een nieuwe kans ?

De laatste paar jaren heb ik via conferenties voor de Werkgroep voor de Betrekkingen met het Jodendom de gelegenheid gehad veel bij te leren : over de verhoudingen hier en in het Midden-Oosten en ook meer over de Islam in Europa. Het is een zeer ingewikkelde materie maar de spanningen met de Islam groeien door invloeden van buiten af, door vooroordelen bij zowat iedereen. De mensen van bij ons zijn niet voorbereid. De vroegere beeldvorming over de Islam was niet serieus en negatief en de mensen zijn bang. De grote groei van het Vlaams Blok, ondanks zijn nakende veroordeling en de huidige reacties in Nederland op de moord op Theo van Gogh, brandstichting in verscheidene moskeën, illustreren dit overduidelijk. Er zijn op hoog niveau wel religieuze ontmoetingen voor dialoog en er is bij vele leiders in de Islam en in de kerken goede wil om die spanningen tegen te gaan maar de angst zit dieper en is omvangrijker dan velen vermoeden of durven geloven.

Ik wil hier geen analyse maken of schuldigen aanwijzen maar ik wil de vraag ter overdenking geven : kunnen wij iets doen ? Kunnen wij vanuit ons eigen geloof en leven, vanuit onze eigen kringen en werkingen iets concreets en zinnigs tegen deze verontrustende toestand in het geweer brengen ? Wij hebben geen macht, welke dan ook, we hebben

weinig 'invloed', maar we kunnen toch wel iets doen, iets dat anderen zoals regeringen, politieke partijen nu juist niet kunnen. Wat is dat ?

Elke week komen wij samen voor God. Ook de andere godsdiensten, Jodendom en Islam, doen dat. Alle drie zijn wij immers abrahamitische religies, verbonden door gezamenlijke geloofstradities. Als wij nu eens voor elkaar zouden bidden ? Dat lijkt eenvoudig. Maar om dat op een inhoudelijk goede wijze te doen, moet je van de problemen van elkaar weten, moet je dus met elkaar in contact treden, naar elkaar luisteren vooral en zeker niet meteen zeggen hoe de ander moet zijn.

Wij zijn godsdienstige organisaties en omdat vele van de spanningen ten diepste godsdienstig zijn, kunnen burgerlijke besturen maar gedeeltelijk helpen en is het onze plicht gewoon ons 'eigen godsdienstige werk' te doen. Ieder gemeentelid heeft hier een taak. En gelukkig, het gebeurt al op verschillende plaatsen in ons land dat Christenen en Moslims elkaar ontmoeten, zoals Christenen en Joden, waar het kan, al veel langer doen. Maar tussen Moslims en Christenen gebeurt het nog veel te sporadisch, het zou om goed te doen, massaal moeten gebeuren. En wij als Christenen moeten zeker proberen de eerste stap te zetten, want wij zijn met een grote meerderheid. Dat betekent allerlei grenzen en problemen en weerstanden overwinnen, ook in ons zelf. En niet te vergeten : het zal veel tijd en veel geduld vergen om vertrouwen te winnen. De oecumenische beweging overbrugde enkel verschillen tussen kerken en hoe lang duurde het niet ? De kloof met de Islam is veel dieper, vraagt dus nog meer tijd en echte wil en, ik ben ervan overtuigd, ook veel gebed van beide kanten. Is het haalbaar ? De vraag is niet relevant. Immers : wat is het alternatief ? Neen, hoe moeilijk die ook lijkt, het is een echte nieuwe kans voor de kerk. Wij mogen deze niet missen.

Peter JANSSEN
emeritus-predikant



Aankondiging

Advents- en Kerstverhalen



Voor de komende Advent- en Kerstperiode

vindt u op de website van de VPKB een aantal verhalen van de hand van emeritus-predikant, ds. Harmen GEURS.

VPKB-site : <http://www.vpkb.be>

Internationale Bidweek voor de Eenheid der Christenen

Voor deze bidweek die plaatsvindt van 18 tot 25 januari 2005 met als thema : "Christus, enig fundament van de Kerk", kunt u brochures bestellen op onderstaand adres :

Interkerkelijk Comité Brussel
Tel. 02/218.63.77

Jubileumconferentie 25 jaar

Op 8 en 9 februari 2005 vindt voor de 25ste keer een tweedaagse conferentie plaats over de relatie van Jodendom en Christendom. Thema : "Het gezicht van God na Auschwitz. Welke vragen roept dit op voor de kerk ?"

Inlichtingen :

Antwerpse Contactgroep voor Joods-Christelijke Betrekkingen
Tel. 03/454.40.15 (elke woensdag van 14.00 - 17.00u.)

Advertentie

Kerkwerk Multicultureel Samenleven vzw

De beweging voor interculturele samenlevingsopbouw van de Vlaamse kerkgemeenschap www.kms.be wenst over te gaan tot aanwerving van een

halftijds stafmedewerker (m/v)

met als hoofdplicht, ter ondersteuning van de regionale werking van Kerkwerk Multicultureel Samenleven.

Voor inlichtingen en sollicitaties met C.V. tot 31 december 2004 :

KMS - Vacatures, Huidevettersstraat 165 - 1000 Brussel

E-mail : kms@kms.be

Op basis van een preselectie zullen kandidaten uitgenodigd worden voor een sollicitatiegesprek en -proef op vrijdag 14 januari 2005 in de voormiddag.



Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-Informatie december 2004

Radio:

telkens op de 2de en 4de woensdag van de maand op VRT/Radio 1
om 19.20 uur (behalve op 25/12 Kerstmorgen om 9.30u.)



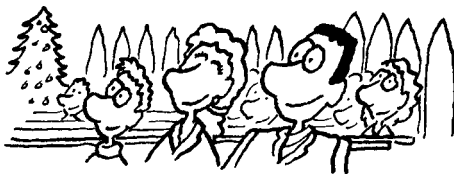
08 december Radiopastoraat
 Frank MARIVOET

22 december Het wordt Kerstmis
 door Red. "De Open Poort"

TV-Erediensten:

op zondag op TV 1 om 10.00 uur

25 december Kerstdag, in Eurovisie, vanuit Italië
 Nederlandstalig commentaar : Frank Marivoet



In juli en augustus zijn er géén protestantse uitzendingen op radio en televisie.

Contact: Frank Marivoet, C. Meunierstraat 85/0002, 3000 Leuven

Web-Site: <http://www.vpkb.be/pro>

Foto's op de voorpagina van links naar rechts en van boven naar beneden :

- William-Tyndale Silo (Vilvoorde)
- William-Tyndale Silo (Vilvoorde)
- Antwerpen-Oost
- Brugge
- Mechelen-Zuid
- Gent-Rabot
- Horebeke
- AKV 2004 (Baudour)
- SOW Brussel
- Antwerpen-Noord